

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala

1015 Budapest
Ostrom utca 23-25.

Aranyosné Dr. Börcs Janka főigazgató

cc: **dr. Vári Péter főigazgató-helyettes**

Tárgy: A mobil hálózatok üzemeltetésére alkalmas frekvenciasávok hasznosításával kapcsolatos szakmai kérdésekre vonatkozó nyilvános meghallgatással összefüggő Telenor álláspont, javaslatok és észrevételek megküldése

Tisztelt Főigazgató Asszony!

A Telenor Magyarország Zrt. (a továbbiakban: „**Telenor**”) ezúton is köszönetet kíván mondani a 2019. december 13-án megtartott nyilvános meghallgatás kiváló szakmai előkészítéséért, és lebonyolításáért. Megnyugtató számunkra, hogy – mint ahogy azt Hatóság 2016-2020 közötti időszakra meghirdetett Rádióspektrumpolitikája is tartalmazza – a spektrumgazdálkodás előtt álló folyamatos, hatalmas kihívásokra a Hatóság továbbra is kiemelt figyelmet fordít, és igény alapján akár újabb sávok megnyitásával kívánja elősegíteni az új technológiák (beleértve az 5G) magyarországi bevezetését. Örömmel tapasztaljuk azt is, hogy a Hatóság a fenti feladatok, problémák megoldásában partnerként tekint a szolgáltatókra. A Telenor ebben a folyamatban minden eszközével igyekszik a Tisztelt Hatóságot támogatni a közös célok sikeres megvalósítása érdekében.

Üdvözljük a Hatóság azon kezdeményezését, hogy a mobil kommunikáció céljára már korábban is alkalmazott frekvenciasávok jövőbeli felhasználásának lehetőségeivel, illetve az erre a célra eddig még nem használt, további frekvenciasávok megnyitásával kapcsolatos kérdésekben – kiváló, a sávok felhasználási lehetőségeinek minden aspektusát részletesen bemutató szakmai előkészítő dokumentumokkal alátámasztva – valódi konzultációt hirdetett meg, megnyitva ezzel az érdekelték közti párbeszéd lehetőségét. Ennek szellemében szeretnénk röviden kifejtetni meglátásainkat.

Nagyra értékeljük, és az alábbiakban élni is szeretnénk a Tisztelt Hatóság által nyújtott azon lehetőséggel, hogy a nyilvános meghallgatást követően is biztosítja a piaci szereplőknek a meghallgatáson elhangzottakkal kapcsolatos véleményük és a témakörrel kapcsolatos további meglátásaik hatósággal való megosztását.

A 900 MHz-es és az 1800 MHz-es frekvenciasávok témaköre

A 880-915/925-960 MHz-es frekvenciasávban (továbbiakban 900 MHz-es frekvenciasáv), valamint a 1710-1785/1805-1880 MHz-es frekvenciasávban (továbbiakban 1800 MHz-es frekvenciasáv) a jelenleg érvényes, meghosszabbított frekvencia használati jogosultságok (a 2014-ben értékesített sávrészek kivételével) 2022 áprilisában lejárnak, ezért a 900 MHz-es és 1800 MHz-es frekvenciasávok további felhasználásának lehetőségét kiemelt prioritással kell vizsgálni és kezelni.

A távközlésszabályozás jelenleg zajló EU-s szintű korszerűsítése, megújítása során az EU helyesen ismerte fel, hogy mind a befektetésvédelem, mind a fogyasztóvédelem és az előfizetők biztonsága érdekében meg kell találni azt a formát, ami lehetőséget teremt a szolgáltatóknak a szolgáltatások jelenlegi licencek 2022-es lejáratát utáni további zavartalan nyújtására. Ennek érdekében a „Kódex” szabályai között a meghosszabbítás mellett a megújítás jogintézménye is megjelenik. A megújítás pedig – mint új jogintézmény – egy újabb eszköze lehet a fenti célok megvalósításának. Fontosnak tartjuk annak is figyelembevételét, hogy Magyarországon ezeken a sávokon jelenleg igen nagyszámú felhasználó van, a sávok forgalmi jelentősége a jövőben is kiemelkedő lesz, amit csak a jelenleg használt sávok jövőbeli teljes használata mellett tudnak kielégíteni a szolgáltatók.

A mobil adatforgalmi igény kielégítése a jövőben

A mobil adatforgalom példátlan növekedése az egész világon nyomon követhető, ez alól sem az EU, sem Magyarország nem kivétel. Nyilvánvaló az is, hogy ezt az igényt csak további sávok mobilkommunikációra történő fokozatos megnyitása mellett lehetséges kielégíteni. Meglátásunk szerint Magyarországon a vidéki területeken jelentkező igény gazdaságilag optimális kielégítése érdekében, a lehetséges sávok fizikai paramétereinek mérlegelése alapján – első sorban a 6 GHz alatti sávok megnyitása a célravezető. Mivel a rádióspektrum ezen részén a mobilkommunikációra történő megnyitásra alkalmas sávok mennyisége meglehetősen korlátozott – ellentétben a 20 GHz fölötti „szabad” sávterületek nagyságával – reális igényként jelezzük, hogy a mobil iparág az elkövetkező 10 évben a 6 GHz alatti sávokban valamennyi szabad sávreszletre igényt fog tartani. A mobil felhasználástól eltérő, egyéb alkalmazások kielégítése pedig a 20 GHz feletti sávrészekben megoldható lesz. Javasoljuk a Hatóság 2020-tól esedékes új Rádióspektrumpolitikája megalkotásakor ennek figyelembevételét.

A 26 GHz-es sávban jelenleg működő állandóhelyű pont-pont és pont-multipont összeköttetések jövőbeli működtetése.

Mint ismeretes, megszülettek a 26 GHz-es sáv felhasználásával kapcsolatos alapvető döntéseket tartalmazó nemzetközi dokumentumok, köztük a kötelezettséget megállapító uniós jogi aktusok, melyek alapján a vezeték nélküli szélessávú elektronikus hírközlési szolgáltatás nyújtására alkalmas rendszerek számára – nem kizárólagos jelleggel – ki kell jelölni és rendelkezésre kell bocsátani a 26 GHz-es frekvenciasávot. A magyarországi mobilszolgáltatók jelenleg érvényes jogosultságai ebben a sávban 2027-ig érvényesek. Üdvözöljük, hogy a hatóság keresi azt a 2027-et megelőző legkésőbbi időpontot amikorra lehetővé kell tenni a 26 GHz-es frekvenciasáv 5G-re történő használatát. A lehetséges alternatívák vonatkozásában a 32 GHz-es sáv alkalmazása tűnik a legmegfelelőbb megoldásnak. A 32 GHz-es frekvenciasáv

jelenleg az NFFF alapján állandóhelyű rendszerek bevezetésére tervezett, a sáv kijelöléséhez szükséges részletes műszaki szabályozás kialakítása pedig folyamatban van. Hasonlóan a 26 GHz-es frekvenciasávhoz, ez a sáv alkalmas lehet a blokkgazdálkodás keretében történő frekvenciahasználatra, ami lehetővé teszi, hogy a frekvenciahasználati jogosultsággal rendelkező szolgáltatók az egyedi igényeiknek megfelelően telepítsék a rendszereket országos szinten, amelyek akár újgenerációs bázisállomások gerinchálózati bekötésére is alkalmasak lehetnek. Mivel a 26 GHz-es sávban – részben a blokkgazdálkodásnak köszönhetően – igen nagyszámú összeköttetés működik Magyarországon (csupán a Telenor vonatkozásában ez országosan jelenleg nagyságrendben 1200 darab összeköttetést jelent), így ezek 32 GHz-es sávba történő migrálása – figyelembe véve az ehhez szükséges eszközök beszerzési idejét, pénzügyi igényét és az áttelepítéseket elvégezni képes szakemberek korlátos számát – minél hamarabb meg kell kezdeni, ami viszont a 32 GHz-es sáv késedelem nélküli megnyitását igényli. Mivel a sávban a jelenleg már használt 26 GHz-es összeköttetések mellett az 5G technológia alkalmazásához szükséges gerinchálózati bekötések is jelentős szerepet kapnak, így a szolgáltatók reális sávigénye a 32 GHz-es sávban jelentősen meghaladhatja az általuk jelenleg használt 26 GHz-es sáv szélességet. A témakör minden érintett fél számára megnyugtató megoldása érdekében javasoljuk a korábban már megkezdett szakmai egyeztetések folytatását a Hatóság és a szolgáltatók között.

A 3G technológia kivezetése

Támogatjuk a Hatóság 3G technológia kivezetésével kapcsolatos szándékát annak érdekében, hogy Magyarország teljes lakossága, valamennyi állampolgárra részesüljön a fejlettebb technológiák ügyfélélményt növelő hatásából, jobb minőségben tudják igénybe venni az eddig használt szolgáltatásokat, és lehetőségük nyíljon a kizárólag a fejlettebb technológiákon elérhető hang és adatszolgáltatások elérésére.

Amennyiben a fenti észrevételeink bővebb kifejtését látja szükségesnek a Tisztelt Hatóság, a Telenor Magyarország örömmel vesz rész szakmai konzultációkon annak érdekében, hogy a jövőbeli frekvenciaértékesítési eljárások minden érintett fél érdekeinek figyelembevételével kerüljenek megtervezésre és lebonyolításra.

Törökbálint, 2020. január 13.

Üdvözlettel:

Telenor Magyarország Zrt.
2045 Törökbálint, Pannon út 1.
Adószám: 11107792-2-44
ING 13700016-01549010
Sorszám: 32.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Körösi Szabolcs Gábor".

dr. Körösi Szabolcs Gábor
igazgató
Kormányzati Kapcsolatok és Szabályozási Igazgatóság
Telenor Magyarország Zrt.